

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Le petit Journal.

— Latinskoledisciplenes Blad. —

Udgaar 2 Gange maanedlig. Abonnementspris 40 Øre Kvartalet.

1. Aarg.

Tirsdag den 15de Oktober 1907.

Nr. 2.

Den Skoles Historie.

II.

„Løbedegne“. — Daarlige Finanser. — Fyrstelige Velgørerinder. — Hages Legat. — Skolen flytter. — Da Drengen stjal af Bøssen. — Sølvspiseskeer som Flidspræmier. — Professor, Dr. Paludan-Müller.

—*—*—

Som vi har set, var Forholdene paa Skolen den Gang ganske anderledes, end de nu er. Der var tre Klasser, af hvilken den øverste kaldtes Mesterlektion. Her underviste Skolens Rektor. Eleverne i denne Klasse var som Regel unge Mænd først i Tyverne, og de gik ofte flere Aar i den samme Klasse.

Hver Mesterlektioner var gerne Indehaver af „Degnekornet“^(*) i en af de omliggende Landsbyer, imod at han hver Søndag forrettede Degnetjenesten i Kirken. De kaldtes „Løbedegne“. Til Nykøbing Latinskolediscipline hørte f. Eks. Gedesby, Skelby, Sdr. Kirkeby og Nr. Ørslev Degnekorn. Eleverne („Peblingene“) i den yngste Klasse

*) Den Indtægt, som tilfaldt Degnen ved Landsbyens Kirke.

havde deres Bestilling ved at bære Lys i Kirken under Guds-tjenesten. Nykøbing Latinskolediscipline var i hine Tider daarligt lidt blandt Byens Borgere, og det var ikke uden Grund, thi de lavede tit Ballader.

De gik klædt i sorte Frakker, som lignede dem, Kordrengene nu til Dags gaar i.

I Skolen undervistes i Sang, Musik, Religion, Latin, Græsk og Hebræisk. I Timerne maatte Eleverne kun tale Latin; sagde de et eneste Ord paa Dansk, fik de Ris.

Nykøbing Katedralskoles pekuniære Forhold var daarlige. Baade Dronning Sophia og Frederik den Tredies Dronning, Sophia Amalia, gjorde meget for at ophjælpe Skolens Finanser. Sidstnævnte gav 1680 en Sum paa 10,000 Daler „til Bedste for Lærere, fattige Elever og Skolen i Almindelighed“.

Ogsaa private Folk har betænkt Skolen med Gaver.

Mest bekendt er vel Hages Legat, stiftet 1834 af Johannes D. Hage, Overlærer ved Roskilde Katedralskolediscipline. Foruden en stor Sum Penge, testamenterede han alle sine Bøger til Nykøbing Katedralskoles Bibliotek. Da

Stubbekøbing Latinskole blev ophævet 1740, henlagdes en aarlig Indtægt af 121 Tdr. Korn til Nykøbing Katedralskole, som imidlertid fik en langt større Tilvækst i Kapital, da Nakskov lærde Skole 1838 gik ind. Først da Nykøbing Latinskole 1808 blev Statsskole, flyttede den fra Lokalerne omme ved Kirken til den gamle Bygning i Slotsgade. Det var under Rektor, Dr. Bloch. Den gamle Skolebygning er til Dels opført af Materiale fra Nykøbing Slot.

Embedet som Rektor ved Nykøbing Katedralskole var ingenlunde eftertragtet. Saaledes har der i Løbet af 100 Aar været 27 Rektorer. ja. der har endog været tre Rektorer i Løbet af to Aar. Man kender ikke Navnene paa alle Skolens Rektorer; den første, man ved noget om, hed Laurentius Georgius; han var her 1588.

Under Rektor, Magister Horbeløv (1646--52), stjal en Discipel af en af de Bøsser, i hvilke man samlede milde Gaver til Skolen; han fik en meget raffineret Straf: først seks Slag af hver Kammerat, hvorefter Rektor gav ham „Resten“ og bortviste ham fra Skolen.

Rektor Peter Andersen Højelse opmuntrede Eleverne til at hænge i, idet han gav de flinkeste Flidspræmier, bestaaende af Sølvspiseskeer. Foruden at være en dygtig Skolemand, forstod han udmærket at bestyre Skolens Pengesager. Da Amtmanden, efter at have laant alle Skolens Penge, gik fallit, sagsøgte Rektor Højelse Amtmandens Slægtninge og fik dem dømt til at erstatte hver Øre.

1706 var der en Hører ved Skolen, om hvem man fortæller,

„at han i 16 Aar ikke har læst noget paa Skolen, men blot slaget og banket“. Det var Rektor Bastholm, der 1783 afskaffede den nedværdigende Skik, at Disciplene gik fra Dør til Dør for at tigge.

Den mest bekendte af Skolens Rektorer var Professor, Dr. Caspar Paludan-Müller, sin Tids første Historiker. Han blev Rektor 1853.

Paa Hundredaarsdagen for hans Fødsel, den 25. Januar 1905, afsløredes det store Billede, som nu hænger paa Lærerværelset. Sønnen, Magister Jens Paludan-Müller, deltog i den sidste Krig og faldt ved Sankelmark efter at have udvist glimrende Tapperhed.

Notitser.

Ove Møller tiltraadte den 9de Oktøber en Plads hos Firmaet „Hassel & Tendt“, paa hvis Fabrik han agter at uddanne sig til Elektrotekniker. Hans Adresse er: Vekselmægler Thor Aagaard, Nørregade 20, København K.

Brødrene Carlo og Harry Pantmann-Hansen vil i Vinterens Løb gennemgaa et Kursus paa Københavns tekniske Skole.

Constantin Fold lærer Havebrug hos Gartner Andersen her i Byen.

Efter at første Nummer af „Le petit Journal“ var udkommet, har Poul Brandrup givet Afkald paa Pladsen i Haderslev og er i Stedet for kommen i Handelslære i Stubbekøbing.

Brevkasse.

F, C, H.: Magnus Hansens
Adresse er: Skolebogsforretning-
gen, Nørrevoldgade 11, Køben-
havn K.

* * *
Gymnasiast: Beklager ikke
at kunne optage Deres Indlæg.
Hvem er „Mandarinen“?

* * *
T. A.: „Le petit Journal“ kan
blive sendt Dem pr. Korsbaand.

* * *
Pip: De spørger, om der
bliver Skolekomedie i Aar. Vi
véd det ikke.

* * *
Skumler: Vi beklager ikke
at kunne optage Deres „Markeds-
betragtninger“. Beretningen om
de to „Herrers“ Meriter angaar
ikke „Le petit Journal“.

Mellem Kammerater.

Naar jeg har grebet Pennen,
er det i Haab om, at „Le petit
Journal“ vil hjælpe mig og mange
Lidelsesfæller.

Sagen er, at der i Aar, som i
saa mange Aar før, blandt d'Hrr.
i I.—IV. Mellemskoleklasse er
udbrudt en „Fodboldsille“, som
behynder at antage temmelig
uhyggelige Former, idet ikke
alene de spillende, men ogsaa
de, der fredeligt spadserer paa
Cementen, udsættes for den største
Fare. Faar d'Hrr. mon ikke
deres Evner tilstrækkeligt øvede,
ved paa Engen at dyrke denne
herlige Sport, baade i Gymna-
stiktimerne og om Eftermiddagen,
saa at de i Frikvarterene kunde
lade skikkelige Mennesker have
deres eneste Fornøjelse — nemlig
at spadserer paa Cementen i Fred.
Anti-Fodboldspiller.

„Den sjællandske Syge.“

For at modarbejde denne Syg-
dom, der desværre for manges
Vedkommende er bleven en kron-
isk Lidelse, anbefaler vi følgende
„kraftige“ — men for øvrigt
uskadelige — Medicin:

Rp.

<i>Aqua fontana</i>	100 Gr.
<i>Illa repetita</i>	45 -
<i>Eadem destillata</i>	12 -
<i>Hydrogenii protoxidi</i>	0,5 -
<i>Nil aliud</i>	6 -

En Draabe i en Theskefuld
Vand 3 Gange daglig.

Bemærk Annoncerne!

Vor Præmieopgave.

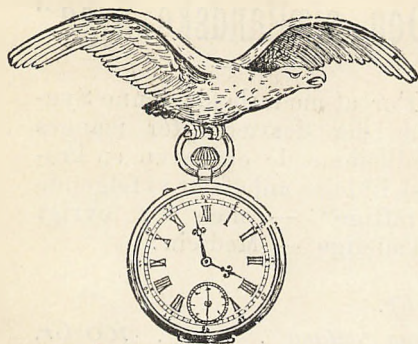
Løsningen paa Præmieopgaven
i Nr. 1: 5 Bagere i Bagdad.
(5 bag E R E I bag D A D).

Rigtig løst af: Ove Møller, Vilhelm
Lange, Aage Finsen, Vilhelm Krogh,
Carl Christoffersen, Edel Kemp, Peder
Toxværd, Johannes Olsen, Adolf
Schwærtter, Kaj Ortmann, August E.
Jepsen, Evald Rasmussen.

Ved Lodtrækningen tilfaldt
Præmien (Bjørnstjerne Bjørn-
son: „Udvalgte Fortællinger“,
i komponeret Pragtbind) Vil-
helm Lange.

Det bør være en
Æressag for enhver
Elev, at hans Blad
vinder Udbredelse!

Lommeuhre,
Uhrkæder og
Tegnebestik

i stort Udvalg.

Reparationer udføres hurtigt og billigt.

Gunnar Christiansen,
Jernbanegade 22.

Uhre. Bedste Varer
leveres.

Godt Arbejde udføres.

H. Olsen,
Slotsgade 6.

Forretningen grundlagt 1855.

Altid Nyheder!
Se Vinduerne!

Chr. Schellenberg,
Jernbanegade 21.

C. J. Jacobsen

= Bogbinder =

Østergade 19.

Til Salg.

En Del saa godt som nye Skolebøger er til
Salg. Man henvende sig til Johs. Jørgensen,
Bruntofte.
H. P. Mathiasen.

== Fotografi-Apparater ==

og alt, hvad der hører til Fotografering, købes bedst i

Jernbanegades Material- & Farvehandel.

Svend Teilmann.

Ekspedition hos C. Niemann, Slotsgade 4, hvor udenbys Elever ved Skolen
kan afhente Bladet.

Udgivet og redigeret af en Forening. — Trykt hos C. Niemann, Nykøbing F.